

Kiertotalouden kuntaesimerkit

Tuuli Myllymaa
Suomen ympäristökeskus
22.3.2023

LIFE15 IPE/FI/004

[materiaalitkiertoon.fi](https://www.materiaalitkiertoon.fi)

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Tuuli Myllymaa, Suomen ympäristökeskus 19.3.2023

Kiertotalouden toteuttamiseen on monipuolinen keinovalikoima, josta löytyy jotakin joka kunnalle – kuntien kokemuksia ja muita ideoita koottu raportiksi Kiertotalous kunnissa

Kiertotalouden edistäminen kunnassa lähtee suunnittelusta – ”Kun se on strategiassa, se on olemassa ja sitä voi johtaa”

Strateginen sitoutuminen – tärkeintä prosessi! Esimerkkinä tiekartat

- Maininta hallinto- ja toimintasäntöihin

Suunnittelu

Kiertotalouden tiekartta laadittu
10 kunnassa - li, Jyväskylä,
Kuopio, Lahti, Lappeenranta,
Porvoo, Riihimäki, Rovaniemi,
Turku ja Vantaa – ja neljällä
alueella: Lounais-Suomi, Keski-
Suomi, Etelä-Karjala ja Pohjois-
Karjala.

Resurssien organisointi

- Kiertotalouskoordinaattorin/-asiantuntijan tai kiertotalouden hankevalmistelijan rekrytointi

Organi-sointi

Kiertotalousasiantuntija/
koordinaattori rekrytoitu
useisiin kuntiin tai kuntien
kehitysyhtiöihin
lähivuosina – mm. Helsinki,
Oulu, Vaasa, Hämeenlinna,
Rovaniemi.

Toteutus on yhteistyötä

- Koko organisaation läpi ulottuva keskustelu ja tiedonvaihto
- Sidosryhmäyhteistyö; yritykset & kolmas sektori, maanomistajat, maakuntataso, oppilaitokset

Toteutus

Lappeenrannan kaupungilla pitkään jatkunut yhteistyö yliopiston kanssa ja lanseerattu Junior University eli Uniori -kasvatustyökonsepti.

Budjetointi, hankinnat ja investoinnit

- Strategian mukaiset muutokset budjettiin ja taloussääntöön
- Kiertotalouden arvojen huomioiminen hankintakriteereissä ja investoinneissa
- Markkinavuoropuhelut - niillä hankintoihin voidaan sisällyttää edistyksellisiä elementtejä

Talous

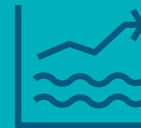
Hiedanrannan alueella Tampereella on käytetty kaupungin ja yritysten välistä markkinavuoropuhelua hiilineutraalin asumisen tavoittamiseen kiertotalouden keinoin – olemassa olevaa rakennuskantaa säästäten ja korjaten ja kestävään energiaan painottaen.

Seuranta on kehityksen ajuri

Oman kehityksen seuranta kannattaa, esim.:

- Käynnistetyt kiertotaloushankkeet
- hankinnoissa käytetyt kiertotalouskriteerit
- konkreettiset tavoitteet luonnonvarojen käytön vähentämiseksi
- kuntaseudun kotitalousjätteen kierrätysaste ja jaetut resurssit

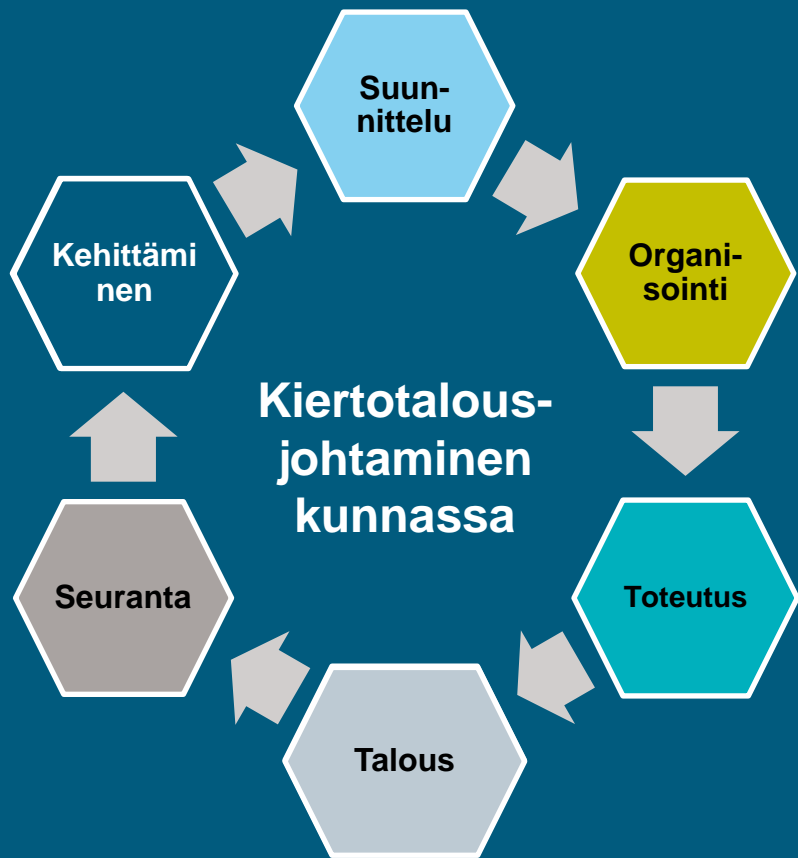

Helsingin kaupungilla on käytössä kiertotalousvahtipalvelu, josta kaikki näkevät ajantasaisen tilanteen valittujen kiertotalousmittareiden toteutumisessa.

Toiminnan kehittäminen on mahdollisuus muille

- Kiertotalouden kehittäminen kunnan omassa toiminnassa
- Asukkaiden aktivointi ja muutostuki
- Kokeilukulttuurin vahvistaminen, ja rooli alustana ja tiedon jakajana; kestävän kysynnän luominen ja referenssinä toimiminen

Kehittäminen

Luonnonvarojen säästöä edistävät elämäntavat asukkaille palveluiden avulla

- Kierrätyskeskuspalveluiden tarjoaminen keskeisillä paikoilla
- Kirjaston lainausvalikoiman laajentaminen esim. harrastusvälineisiin ja työkaluihin
- Paikallisten yhteiskäyttö-, huolto- ja korjauspalvelujen kokoaminen helposti saavutettavaan muotoon (esim. Korjaa.se -sivusto)
- Asukkaille tietoa ja tarjolle helppoja ja helposti saavutettavia ratkaisuja uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen

Asukkaat

Jo monilla alueilla käytössä
Korjaa.se –palvelu, joka kokoaa
alueellisten huolto- ja
korjaustoimijoiden tiedot: Etelä-
Pohjanmaa, Joensuun seutu,
Kymenlaakso, Pirkanmaa,
Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa
ja Lappi, Porin seutu

Pääkaupungin kierrätyskeskus toi Helsingissä kierrätysmuodin Redi- tavarataloon – muistuttaa tavallista kauppaa.

Kestävän alueellisen liiketoiminnan rakentuminen

- Alueen yritysten kannustaminen laatimaan vapaaehtoisia sitoumuksia kierrätysraaka-aineiden käytöstä ja luonnonvarojen käytön vähentämisestä
- Paikallisten yrityskeskittymien ja esim. ruoka- ja ravinneraketjujen rakentumisen mahdollistaminen mm. kaavoituksella
- Yritysten kannustaminen hyödyntämään Materiaalitoria ja teollisten symbioosien konseptia
- Mahdollisuuksia lähiluontoa hyödyntäville elämispalveluille
- Alueen yritysten kannustaminen jätteiden materiaalikohtaiseen lajitteluun ja eroon energijätelajista

Elin-
keino-
elämä

Lin kaupunki rakentanut
CircLabiksi kutsutun kierto-
talouskeskittymän, joka on
ravinteiden kierrätyksen ja
tulevaisuuden teknologioiden
demonstraatioympäristö

Hyvinkäällä Knehtilän tila naapureineen on rakentanut yhteistyömallin, jossa ravinne- ja energiavirrat muodostavat agroekologisen symbioosin. Kunta voi tukea rakentumista tiedolla ja kaavoituksellisin keinoin.

Oulussa jätelaitos on maksanut sekajätettä lajittelevalle yritykselle sitä enemmän bonusta, mitä enemmän sekajätteestä saadaan eroteltua hyötyjakeita.

Kiertotalous kunnan omassa toiminnassa

Tekninen osasto / - Rakentaminen

- Sitoutuminen kierrätysmateriaalien käyttöön rakennushankkeissa
- Rakentaminen jo rakennettuun ympäristöön, siirrettävät rakenteet
- Maamassojen varastoinnin suunnittelu, maamassakoordinaattorin rekrytointi

- Energia

- Valvonta rakennustyömailla; kierrätys, lajittelu, jätesuunnitelmat
- Ilmasto- ja raaka-aineneutraalit maalämpö ja sähkö, hukkalämpö talteen

- Ympäristöpalvelut

- Lämmön talteenotto jätevesistä ja ravinteet turvallisesti talteen

- Kiinteistöpalvelut

- Hankintojen sijaan vuokrausta ja käytettyjä tuotteita, kalusteita ja laitteita

Aluesuunnittelu

- Tontinluovutusehtoihin tai rakennustapaohjeisiin veloitteita esim. kierrätysmateriaalien tai puun käytöstä
- Kiertotalous-asemakaavamääräykset, ekologiset kompensatiovelvoitteet biodiversiteetin säästämiseksi

Kunnan
toiminnot

**Turun kaupunki muutti
Kirstinpuiston
teollisuusalueen
asuinalueeksi.
Purettavien rakennusten
materiaalit hyödynnettiin
katurakenteissa.**

Porin kaupungin Luotsinmäen
jätevedenpuhdistamolla
lämmön talteenotto
jätevedestä lämpöpumpuilla
vähentänyt lämmitysöljyn
käytön kymmenykseen
alkuperäisestä.

Kiitos ajastanne – ja kiitos kunnille!

Lisää tietoa kiertotaloudesta:

Suomen ympäristökeskuksen

Circwaste-raportti [Kiertotalous kunnissa](#)

<https://materiaalikiertoon.fi/fi->

[FI/Tyokalut/Kuntien_kiertotaloustyokirja](#)

www.materiaalikiertoon.fi

www.materiaaliloikka.fi

www.kiertotaloussuomi.fi